

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl předsedkyní senátu JUDr.Helenou Nebesařovou jako samosoudkyní v právní věci žalobce: **Fond ohrožených dětí (FOD)**, se sídlem Na Poříčí 6, Praha 1, IČ: 00499277, zast.JUDr.Pavlinou Vondráčkovou, advokátkou, 148 00 Praha 4, Hráského 1909/9, proti žalovaným:1/ **Česká lékařská společnost J.E.Purkyně**, se sídlem Sokolská 31/490, Praha 2, IČ: 00444359, zast.JUDr.Petrem Vackem, advokátem, Praha 4, Pod Rovinou 15 a 3/ **Litmedia a.s.**, IČ: 28889649, se sídlem Zárybská 1829, Brandýs nad Labem – Stará Boleslav, o ochranu dobré pověsti právnické osoby

t a k t o :

- I. Řízení se proti třetímu žalovanému společnosti Litmedia a.s. a v části požadovaného nároku v bodech petitu žaloby č. 3.a 4. zastavuje.
- II. Ve vztahu mezi žalobcem a třetím žalovaným nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovaný č.1 je povinen do 15ti dnů od právní moci tohoto rozsudku zajistit v kulturně-politickém týdeníku Literární noviny formou placené inzerce na svůj náklad a dále v téže lhůtě na internetových stránkách www.CLSJEP.cz v sekci Aktuality po dobu 30ti dnů uveřejnění omluvy tohoto znění:

„Omluva občanskému sdružení Fond ohrožených dětí

Česká lékařská společnost J.E.Purkyně se omlouvá za svou organizační složku Společnost sociální pediatrie za nepodložená tvrzení, zveřejněná na základě jím podané informace dne 7.6.2007 na plenární schůzi Senátu parlamentu ČR a na internetových stránkách Senátu PČR,

- že dochází k tomu, že matka pro Fond ohrožených dětí podepíše „nabídku“ dítěte do osvojení s tím, že je zde uváděno přímo zařízení Fondu ohrožených dětí Klokánek, pracovníci Fondu ohrožených dětí kontaktují na organizaci vázané rodiny a muži podepisují tkz.fiktivní otcovství,
- že se takto z Fakultní nemocnice Brno – Bohunice v loňském roce ztratilo více než 15 dětí, jejichž osud není znám a neví se, kam byly propuštěny,
- že mnohé z dětí, které takto projdou Fondem ohrožených dětí, jsou přijímány cizinci, mizí z republiky a o jejich osudu se nic neví,
- že prostřednictvím Fondu ohrožených dětí mohou získat dítě i žadatelé neprověřeni v řízení, kterým prochází všichni žadatelé o to, aby mohli adoptovat dítě,
- že se může stát, že je to jenom vrchol ledovce a že to může být obchodování s dětmi.

Tato tvrzení jsou nepravdivá“.

- IV. Žalovaný č.1 je povinen zaplatit žalobci částku ve výši 100.000,-Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- V. Žaloba se do částky 9.900.000,-Kč zamítá.
- VI. Žalovaný č.1 je povinen zaplatit žalobci náklady řízení v částce 132.285,-Kč k rukám právní zástupkyně JUDr.Pavliny Vondráčkové do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- VII. Žalovaný č.1 je povinen zaplatit čs.státu náklady za svědečné v částce 900,-Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku na účet Městského soudu v Praze.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se podanou žalobou domáhal ochrany dobré pověsti právnické osoby. Původně byla žalovaná ještě Společnost pro Literární noviny, občanské sdružení. Proti žalovanému č.2 byla vzata žaloba zpět, soud proto v této části usnesením ze dne 10.4.2009 řízení zastavil a rozhodl o nákladech řízení ve vztahu mezi žalobcem a 2.žalovaným. Žalobce v žalobě uvedl, že je občanským sdružením s celostátní působností založeným za účelem pomoci týraným, zneužívaným, zanedbávaným nebo jinak sociálně ohroženým dětem. Na úseku ochrany sociálně ohrožených dětí působí od roku 1990. V roce 2001 získal žalobce pověření Ministerstva práce a sociálních věcí k výkonu sociálně-právní ochrany dětí. Žalobce provozuje 22 poboček, 6 azylových domů pro rodiny s dětmi a 17 zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc pod názvem Klokánek. Činnost žalobce ve prospěch ohrožených dětí je z velké části hrazena z veřejných sbírek, sponzorských darů a dalších darů veřejnosti. Dalším zdrojem příjmů žalobce jsou dotace MPSV, krajů a státní příspěvek. Žalobce dále uvedl, že žalovaný č.1 je dobrovolným nezávislým sdružením fyzických osob – lékařů a ostatních pracovníků ve zdravotnictví. Jednou z jeho organizačních složek je Společnost sociální pediatrie, která cílenými aktivitami neoprávněně zasahuje do dobré pověsti žalobce. Žalobce pak odkázal na dopis výboru této společnosti ze dne 10.4.2007 adresovaný Veřejnému ochránci práva předaný Společností sociální pediatrie senátorce Dr.Gajdůškové k využití projednávání návrhu, kterým byl změněn z.č.359/1999 Sb. o sociálně – právní ochraně dětí.

Jmenovaná jej citovala na 6.schůzi senátu , konané dne 7.6.2007. Citovaná část dopisu se tak stala součástí stenozáznamu z tohoto jednání a byla zveřejněna na internetových stránkách Senátu PČR. Žalobce dále uvedl obsah tohoto přednesu, kde se hovoří o problematice v oblasti péče o děti mimo rodinu v souvislosti se žalobcem, a to zejména o předávání novorozenců do rodin fiktivních otců a dalších tzv.. nedovolených manipulací s dětmi, o mizení dětí z porodnic, z republiky, přičemž o jejich osudu se nic neví, to vše se závěrem, že se může stát, že je to jenom vrchol ledovce, a že to může být obchodování s dětmi. Žalobce zdůraznil, že se jedná o nepravdivá tvrzení žalovaného č.1 a předání předm. dopisu senátorce měla zajistit, aby tehdy projednávaná novela zákona, která zvyšovala státní příspěvek na péči o děti umístěné v zařízeních vyžadující okamžitou pomoc, nebyla senátem schválena, což by pro zařízení žalobce mělo téměř likvidační důsledek. To se téměř podařilo, neboť uvedená novela prošla jen o dva hlasy. Žalobce dále odkázal na článek v týdeníku Literární noviny ze dne 25.7.2007, který obsahoval tytéž nepravdivé informace, a to zejména formou citací ze shora uvedeného dopisu Veřejnému ochránci práv. Žalobce pak vyvracel jednotlivá tvrzení s tím, že jeho postup byl a je v souladu se zákonem a zdůraznil, že převážná část dětí, pro které našel náhradní rodinu, byly děti, pro které se rodina obtížně hledá – často těžce zdravotně handicapované, tmavší pleti či staršího věku, jednalo se však vždy o děti v péči rodičů nikoli Klokánku a pokud žalobce doporučuje příslušným státním orgánům náhradní rodiče, jedná se vždy o prověřené osoby zapsané v seznamu vhodných osvojitelů a pěstounů. Žalobce připustil, že za dobu jeho působení se vyskytly i kritické připomínky ohledně jeho činnosti, přičemž věcné kritice se nebrání. Jednání 1.žalovaného však nemá s věcnou a alespoň zčásti podloženou kritikou nic společného. Žádný ze žalovaných se ani nepokusil informace, které zveřejnil, si u žalobce ověřit. Hrubě dehonestující obsah dopisu a novinového článku svědčí o tom, že hlavním cílem žalovaných je snaha co nejvíce poškodit dobrou pověst žalobce, přičemž dobrá pověst uveřejněním nepravdivých informací na webových stránkách Senátu a následně v článku v Literárních novinách velmi utrpěla. Žalobce je vystavován řadě dotazů občanů a je nucen obhajovat svoji dobrou pověst, což jej zbytečně rozptyluje od plnění jeho základního poslání, kterým je pomáhat potřebným dětem. Pro žalobce důsledky zveřejněných pomluv mohou být velmi závažné, neboť neziskovou organizaci mohou velmi citelně zasáhnout i po stránce existenční. V důsledku poškození dobré pověsti může žalobce přijít o sponzory a dotace. Z tohoto důvodu se žalobce domáhá vedle uveřejnění omluvy i poskytnutí finančního zadostiučinění.

V průběhu řízení vzal žalobce žalobu zpět proti 3.žalovanému – vydavateli týdeníku Literární noviny, neboť věc s tímto žalovaným byla vyřešena mimosoudně uveřejněním omluvy, čímž odpadl i požadavek žalobce na omluvu týkající se shora uvedeného článku ze dne 25.6.2007. Soud proto řízení v uvedeném rozsahu podle ust. § 96 o.s.ř. zastavil jak ve výroku I. uvedeno. Žalobce ani 3.žalovaný nepožadovali ve vzájemném vztahu náhradu nákladů řízení, bylo proto rozhodnuto jak ve výroku II. uvedeno.

Prvý žalovaný navrhl zamítnutí žaloby s tím, že informace uváděné v dopise adresovaném JUDr.Motejlovi jsou pravdivé a odmítl, že by vyvíjel cílenou aktivitu poškozující dobrou pověst žalobce, předm.dopis autorovi článku uveřejněném v Literární novinách 1.žalovaný nepředal. Prvý žalovaný rovněž zpochybnil, že žalobce disponuje dobrou pověstí a odkázal v této souvislosti na rozhodnutí MPSV ze dne 7.11.2008, kdy žalobci za jednání v rozhodné době byla udělena pokuta. Pokud 1.žalovaný zaslal veřejnému ochránci práv předm. přípis se žádostí o prošetření uvedených tvrzení, nemůže se jednat o šíření nepravdivých informací. Jelikož veřejný ochránce práv informace uvedené v dopise neproověřil, nelze ani dosud říci,

zda předm. tvrzení jsou nebo nejsou pravdivá, protože v daném případě se jednalo pouze o podnět, který má být prošetřen a takto byl vždy chápán a citován, a to i v Senátě senátorkou Gajdůškovou, která o předm. přípisu MUDr.Neduchalovou ze Společnosti sociální pediatrie požádala. V dané věci je dle 1.žalovaného třeba aplikovat ústavní zásadu svobody projevu, kdy 1.žalovaný v rámci své odborné činnosti sdělil svůj odborný názor na jednání žalobce a žádal, aby jednání žalobce bylo prošetřeno.

Předmětem žaloby je ochrana dobré pověsti žalobce jako právnické osoby dle ust. § 19b/3 obč.zák., a to před šířením nepravdivých informací o žalobci. V řízení bylo proto nejprve třeba posoudit, zda žalobce disponuje resp. v rozhodné době disponoval dobrou pověstí. Žalobce k důkazu předložil řadu pozitivních hodnocení ze strany orgánů sociálně-právní ochrany a dalších institucí k jeho činnosti. Jako bezproblémovou označil spolupráci se žalobcem k dotazu soudu i odbor sociálních věcí Krajského úřadu Jihomoravského kraje. Činnost žalobce a jeho zařízení Klokánku pozitivně hodnotila ve své svědecké výpovědi i svědkyně Ljubica Václavová, dokumentaristka a publicistka, která se danou problematikou profesně dlouhodobě zabývá a natočila řadu dokumentů pro ČT o zařízeních pro děti. Nemůže být sporu o tom, že žalobce jako občanské sdružení dlouhodobě a aktivně působí na území České republiky v oblasti sociálně právní ochrany dětí a sociálních služeb pro rodiny s dětmi, přičemž pozitivní výsledky této práce jsou obecně známé. Je třeba vzít v potaz, že žalobce se zabývá vedle zprostředkování náhradní rodinné péče i pomocí týraným dětem, zanedbávaným nebo jinak ohroženým dětem, přičemž v této oblasti je jeho pozitivní role nesporná, jak uvedla ve své svědecké výpovědi i svědkyně PHDr.Lenka Průšová, bývalá pracovníce Ministerstva práce a sociálních věcí. Pokud tedy žalovaný argumentuje ojedinělým správním rozhodnutím o uložení pokuty žalobci, pak tato skutečnost nemůže v celém kontextu činnosti žalobce učinit závěr, že žalobce nedisponuje dobrou pověstí. Navíc dle v řízení doložených listin, proti tomuto rozhodnutí podal žalobce správní žalobu, o které nebylo dosud rozhodnuto. Soud proto považoval za nadbytečné provést důkaz vyžádáním si tohoto spisu, jak navrhoval 1.žalovaný. Soud se proto dále zabýval dalším předpokladem naplnění skutkové podstaty shora cit. ustanovení obč.zák., a to zda napadené jednání 1.žalovaného lze kvalifikovat jako šíření nepravdivých informací o žalobci.

V řízení nebylo sporným, že MUDr.Anna Neduchalová, místopředsdkyně Společnosti sociální pediatrie České lékařské společnosti J.E.Purkyně za tuto společnost podepsala dopis ze dne 10.4.2007 adresovaný Veřejnému ochránci práv JUDr.Otakaru Motejlíci a tento dopis byl jmenovanému odeslán. Z obsahu tohoto dopisu bylo zjištěno, že uvedená společnost zde hovořila v souvislosti se žalobcem o „nedovolených manipulacích s dětmi“ s tím, že mimo jiné uvedla, že z porodnice, kde je kolen 5000 porodů ročně, nebyly orgánům soc.péče hlášeny téměř žádné děti, kterých se matky vzdaly s tím, že pracovník porodnice je navázaný na FOD, ještě než skutečnost o narození nechtěného dítěte oznámí orgánům soc.právní ochrany a přemluví matku, aby podepsala nabídku svého dítěte do osvojení s tím, že je zde uvedeno přímo zařízení FOD Klokánek, přičemž pracovníci FOD kontaktují na organizaci navázané rodiny a muži podepisují tzv.“fiktivní“ otcovství. Podepsaná společnost má informaci, že takto z FN Brno Bohunice se v loňském roce ztratilo více než 15 dětí., jejichž osud není znám. Mezi páry, které kontaktují FOD jsou i žadatelé, kteří si jsou vědomi skutečnosti, že by neobstáli v prověřovacím procesu. Mnohé z těchto dětí jsou přijímáni cizinci, mizí z republiky, o jejich osudu se nic neví. Dopis pak končí domněnkou, že uvedené informace jsou jen špičkou ledovce a otázkou „, není to první krok k obchodování s dětmi?“.

Dále nebylo sporu o tom, že MUDr. Anna Neduchalová, jednající za 1. žalovaného /1. žalovaný svoji pasivní legitimaci ve sporu nezpochybňoval/, tento dopis poskytla senátorce Dr. Aleně Gajdůškové, které jej citovala na schůzi senátu dne 7.6.2007, kde se projednávala pro žalobce významná novela zákona o sociálně-právní ochraně dětí. Citované pasáže se tak staly součástí stenozáznamu z tohoto jednání, které pak byly zveřejněny na internetových stránkách Senátu PČR. Svědkyně Dr. Alena Gajdůšková a svědkyně MUDr. Anna Neduchalová, která je zároveň i ředitelkou Kojeneckého ústavu v Kyjově, shodně vypověděly, že se setkaly předtím na konferenci „Dítě v krizi“, kde spolu hovořily o uvedené novele zákona o sociálně právní ochraně dětí, který měl posílit postavení nestátních organizací v uvedené oblasti, tedy i žalobce. Svědkyně Neduchalová pak v této souvislosti informovala senátorku o obsahu předmetného dopisu, přičemž dr. Gajdůšková požádala o zaslání tohoto dopisu elektronickou cestou. Soud má za to, že popsané jednání 1. žalovaného lze kvalifikovat jako šíření uvedených informací o žalobci. Nelze zpochybňovat legitimitu 1. žalovaného žádat veřejného ochránce práv o přešetření určitých zjištění, i když mělo být žalované společnosti známo, že v případě žalobce se nejedná o státní organizaci, tudíž jejich podnět jde nad rámec kompetencí veřejného ochránce práv. Za podstatné však soud považuje, že 1. žalovaný poskytl obsah dopisu, aniž by uvedené informace byly prošetřeny, senátorce Gajdůškové, přičemž muselo být s ohledem na obsah rozhovoru obou svědkyň 1. žalovanému známo, že senátorka hodlá použít tyto informace na jednání Senátu při projednávání uvedené novely zákona. Jednání senátu je veřejné a stenozáznam se zveřejňuje na internetu, nelze proto pochybovat o tom, že v daném případě v příčinné souvislosti s jednáním 1. žalovaného došlo ke zveřejnění informací uvedených v předm. dopise. Obsah tohoto dopisu obsahuje natolik závažná obvinění žalobce, že jsou ve svém důsledku způsobilé ohrozit dobrou pověst žalobce jako právnické osoby. Pokud se na závěr v tomto přípisu objevuje názor, že se v daném případě může jednat o první krok k obchodování s dětmi, dle názoru soudu se jedná o hodnotící úsudek, který s ohledem na obsah činnosti a poslání žalobce vybočuje nad rámec přípustného názoru /oprávněné kritiky/ a ztrácí tak charakter korektního úsudku. Soud se proto dále zabýval otázkou, zda uváděná tvrzení jsou pravdivá, přičemž v tomto směru nese v řízení důkazní břemeno 1. žalovaný, o čemž byl soudem poučen.

Soud především konstatuje, že přípisem ze dne 3.2.2009 bylo Veřejným ochráncem práv JUDr. Otakarem Motelem sděleno, že v září 2007 bylo podání Společnosti sociální pediatrie České lékařské společnosti J.E. Purkyně uzavřeno, aniž bylo zahájeno šetření, o čemž byla zástupkyně MUDr. Neduchalová informována, a to i v rámci osobního setkání. Soud v řízení vyslechl řadu svědků a podal v této souvislosti i dotaz na Krajský úřad Jihomoravského kraje. Vyjma svědecké výpovědi MUDr. Neduchalové, jejíž důkazní hodnota s ohledem na poměr k věci je nízká, však shora uvedené informace nebyly žádným konkrétním důkazem podpořeny. Svědkyně Neduchalová hovořila pouze v obecné rovině, odkazovala se na dva medializované případy a v případě informace o mizení dětí do zahraničí odkazovala na materiál pracovnice MPSV Dr. Lenky Průšové, která však ve své svědecké výpovědi jakékoliv poskytnutí informací 1. žalovanému odmítla. Tato svědkyně pouze zdůraznila, že za svoji působnosti na MPSV měla se zástupkyní žalobce JUDr. Vodičkovou teoretický spor o fungování státní aparátu a jeho plné odpovědnosti v oblasti adopcí, což potvrdila ve své účastnické výpovědi i JUDr. Vodičková. Svědkyně MUDr. Jana Zahradníčková, která v minulosti působila jak v Klokánku tak ve Společnosti sociální pediatrie 1. žalovaného, odmítla jakékoliv porušování zákona žalobcem a zdůraznila, že negativní atmosféra u 1. žalovaného proti žalobci je dlouhodobá, kdy statutární zástupce 1. žalovaného na schůzích neoprávněně napadal činnost zařízení Klokánek. Ve stejném duchu vypovídala i svědkyně

Ljubica Václavová, která se zúčastnila schůzce u 1.žalovaného Neopodstatněný negativní postoj 1.žalovaného vůči žalobci si jmenovaná vysvětluje tím, že Klokánek je konkurenční zařízení, což 1.žalovanému vadí. Soud nemá důvod výpovědi těchto svědkyň zpochybňovat. Žádné konkrétní skutečnosti proti žalobci neuvedl ani svědek Pavel Žára, mluvčí magistrátu města Brna s tím, že žádné negativní ohlasy proti žalobci nezaznamenal. Svědkyně Dr.Alena Gajdušková k dotazu soudu uvedla, že ona ani nikdo další v Senátu informace uvedené v předm. dopise neprověřovali, se žalobcem svědkyně o této záležitosti nehovořila, jiné stížnosti na žalobce nezaznamenala. Pokud se žalovaný odkazoval na novinové články, vyznívající v neprospěch žalobce, pak nelze obsah těchto článků považovat za důkaz osvědčující pravdivost předmětných informací. Navíc zejména článek uveřejněný v Literárních novinách dne 25.6.2007 vycházel zjevně ze zveřejněného dopisu 1.žalovaného a není podstatné, zda 1.žalovaný tyto informace poskytl autorovi článku přímo, či bylo čerpáno ze zveřejněných stránek Senátu.

Na základě shora uvedeného dospěl soud k závěru, že 1.žalovaný zveřejněným předm. informací o žalobci, jejichž pravdivost nebylo prokázáno, zasáhl ve smyslu ust. § 19b/3 obč.zák. neoprávněně do dobré pověsti žalobce jako právnické osoby. Intenzitu tohoto zásahu ještě umocňuje skutečnost, že 1.žalovaný je odborným sdružením v dané oblasti, proto informacím či nepodloženým úsudkům z jeho strany přikládá veřejnost větší význam, než pokud by činnost žalobce veřejně zpochybňovala jiná instituce či osoba. Žalobci tak vzniklo právo domáhat se po žalovaném přiměřeného zadostiučinění, které může být požadováno i v penězích. Žalobcem v petitu navrhovaná omluva plně odpovídá svým obsahem předm.tvrzením žalovaného, soud proto shledal žalobu v tomto bodě v celém rozsahu důvodnou a rozhodl jak ve výroku I.uvedeno. S ohledem na intenzitu zásahu a oblast činnosti žalobce, který je neziskovou právnickou osobou, má soud za to, že je na místě i finanční satisfakce, neboť poškození jeho dobrého jména může mít vliv na finanční dary a dotace. Za přiměřenou soud považuje částku 100.000,-Kč, neboť žalobce přes výzvu soudu neprokázal v souvislosti s protiprávním jednáním 1.žalovaného hmotnou újmu v takové výši, která by odůvodňovala požadovanou finanční satisfakci v žalované výši.

Výrok o nákladech řízení ve vztahu k 1.žalovanému je odůvodněn ust. § 142/1 a 3 o.s.ř., neboť rozhodnutí o výši přiměřeného zadostiučinění v penězích záleželo na úvaze soudu. Žalobci byla přiznána náhrada za soudní poplatek v částce 100.750,-Kč a za právní zastoupení odměna dle § 6 písm.a/ vyhl.č.484/2000 Sb. v platném znění v částce 25.000,-Kč a dále 5x RP po 300,-Kč plus 19% DPH, celkem k náhradě 132.285,-Kč.

Výrok o náhradě nákladů státu za svědecké je odůvodněn ust. § 148/1 o.s.ř.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí je možno podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení prostřednictvím podepsaného soudu k Vrchnímu soudu v Praze.

V Praze dne 25.září 2009

JUDr.Helena Nebesařová v.r.
předsedkyně senátu

Za/správnost:

Veronika Vyhnanáková

